

Передплата

на «РУСЛАНА» вивозить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Людого ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звычайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Русини в ХІХ. століттю.

(Огляд в птичій леті.)

(Далі.)

Політична блуканина Романчука, (котрого народовці висунули на політичного провідника) від поступового здобування народних прав і потреб до рішучо-опозиційної політики, а від сеї до реальної на народних основах (т. зв. новоєрської), відтак до консолідаційної з москвофілами (т. зв. принципіальної, хоч притивної народовским принципам), а тепер знов до національно-демократичної (що має бути знов таки принципіальною), мусіла нанести чи малу шкоду політичному становищу народовців, котрі були ще молодію політичною партиєю і за своїм проводирем хоч вчасти мусіли перебувати сі часті політичні колихання на всі боки. (З боку народних віч, довірочних нарад і зборів «Народної Ради» був усе напір, щоби народовці туди хияли ся, куди хияв ся і Романчук. Так н. пр. збори Нар. Ради в маю 1894 р. (в ерї консолідації) ухвалили резолюцію: «Леш ті послї уважають ся репрезентантами і речниками народного сторонництва, котрі пійдуть дорогою вказаною Романчуком!»).

Таке хитке становище, така блуканина не могли здобути поважання, значіння і довіря для політичного сторонництва народовців ані в ширших кругах рускої суспільности, ані між польською соймовою більшостю, ані в правительственных кругах, а з найвишого місця по довершеню консолідації роздав ся важкий осуд такого поступованя в коротких але многозначних словах: «das sind unverlässliche Leute!»

Справді нічо не може так ослабити політичну партію, звичечити її вплив і значінє, як хиткість, неясність та непевність її засад. І ся неясність і неконсеквенція снує ся червоною ниткою в політиці наро-

довців за цілий час кермованя Романчуківського. Ось н. пр. по зїзді 26. грудня м. р. здавалось, зірвали національні демскрати чи демократичні націоналісти з москвофілами і станули знов на народних основах, вернули до народних традицій! Тимчасом поясненє, яке «Дїло» (орган сеї партії) подало до ухваленої програми, запевняє, що консолідація і в будуччині мати ме місце «проти спільному ворогові», а додаток до сего поясненя подав посол Окуневский дуже характеристичний, що борбу з москвофілами (себ то відступниками рускої народности, отже її найбільшими ворогами! Ред.) уважає «за потрібну а навіть подекуди (!) за конечну, але борба та має бути на поле культурне і просвітне обмежена і безусловно перед лицем спільного противника політичного т. є. при урні виборчій (vide Дудикевича піддержка!) умовкати мусить».

Культурне поле обнимає весь обсяг національно-політичного, релігійного, просвітнього і економічного розвитку народу, а хто негує руску народність, (як москвофіли), той є ворогом розвитку культурного в широкім розуміню слова, отже і політичного. Де-ж тут принципіальна політика, наколи при виборах маємо ми рідступників руского народу признавати членами того народу і его союзниками?! Чи то не справдешній *circulus vitiosus*? Коли політика має бути принципіальна, то повинна непохитно держати ся народних принципів, а народовці все бачили в москвофілах противників національного розвитку руского народу, а само «Дїло» неоднократно констатувало, що москвофіли спиняють сей розвиток. Треба отже іти дорогою, яку вказував пок. Вол. Барвіньский і працею, організацією, освідомлюванєм і просвітою народу, его економічним двигненєм витворити власні сили. Очи-

видно, що до такої сили не доходить ся нараз, так як і дитина не зразу стає доспілим, кріпким мужем, так і нарід мусить іти до того поступовим розвитком. Треба отже кожде хоч би найдрібніше придбанє, чи то на полі просвітнім, чи народно-політичним, чи релігійним, чи економічним уміти вихиснувати в користь скріплення, двигненя і дальшого поступу і розвитку народу.

Таку мету поставили собі були народовці по проголошеню Романчуком в 1890 р. заяви (прозваної «новою ерою»), а хоч Романчук опісля відорвав ся від клубу руских послів, робота в тім напрямі не устала і вінчала ся позитивними придбанями. Нераз можна і в часописях і в публичних та приватних розмовах почути, що та політика, розпочата Романчуком в 1890 р. а дальше ведена п. Барвіньским і его посольскими товаришами, принесла більше шкоди, як хісна для руского народу. Отже коли ми тут в птичій леті робимо огляд розвитку рускої народної ідеї і придбань руского народу, то годить ся тепер пригадати сі придбаня, які Русини-народовці осягнули від 1890 р. Що-до руского язика в урядах треба признати певний поступ в порівнаню з давнішими часами, хоч справа та не всюди рівномірно трактує ся і вимагає точного і певного управлєнєня, виключаючого всяку самоволю. На полі шкільництва народного маємо виказати тут руску женську школу взірцеву при львівській семинарії і також школи мужескі в Тернополі, Станиславові, Самборі і Сокалі. До руских гімназій у Львові і Перемишлі прибула руска гімназия в Коломиї і Тернополі і руско-німецка низша гімназия в Чернівцях. На львівськїм університеті прибули дві нові рускі катедри: всесвітної історії з особливим узягденєм історії Сходу і України-Руси, та друга катедра рускої мови і літератури

ВОЛОДИМИР КОРОЛЕНКО.

СУДНИЙ ДЕНЬ.

(Йом кіпур*).

Огонь погас, а місяць сходить
В лісу пасеть ся вовкулак.

Т. Шевченко.

Ось то: вийди ти, чоловіче, в ясну ніч з своєї хати, а ще краще за село на сугорочок і подиви ся на небо й на землю. Подиви ся, як по небу ходять ясні місяць, як миготять та іскрять ся зірки, як від землі встають легкі хмари і плывуть кудись, одна за другою, неначе запізнені мрачини нічною дорогою.

А ліс стоїть замовлений і слухає, які чари встають у ньому о півночі, а сонна річка біжить і журчить і шепче щось надбережним яворам... І скажи ти мнї після сього, чоловіче

*) Через 10 день по жидівському новому році, який святкують ся рано в осени, наступає у жидів празник «Йом-кіпур» (чищенє). Місцеві християни звать сей день «судним днем». Є повірє, що в сей день жидівський чорт Хапун затаскує із синагоги одного жиди. Причина сього повіря лежить мабуть у тім, що святкуванє Йом-кіпура йде в супроводі дуже тужливих обрядів, які вповнюють ся в маленьких місточках західного краю на виду у турбальців християн.

божий: чого тільки, яких див не може лучити ся он в тій божій хатчині, що люди зовуть білим світом?

Всьо може лучати ся. Ось і знайомому мнї новокаменському мірошникові теж раз трафила ся притчина. Як вам ще ніхто не розказував, так я, коли хочете, розкажу, тільки ви не примушуйте побожитись, що се всьо правда. Ні защо не побожу ся, бо хоч я і чув її від самого мірошника, а все таки і досі не знаю, чи було се справді, чи не було.

Ну, та вже було, чи не було, а розказувати треба, як було.

Раз у вечері, після вечірні у Новій Каменці — а млин від села буде верств так півтора, не більш, — мірошник вернув ся домів щось не дуже по собі. А чого-б йому бути не по собі, сього він і сам не сказав ясно. В церкві усе йшло як слід, і наш мірошник, горлай не з останніх, читав на крилосі так голосно та так швидко, що й звичні люди дивувались.

— От чеше, вражий син, — казали добрі люди з великим поважанєм, — хоч би тобі одно слово розібрати. Прямо колесо вертить ся, котить ся і знаєм, що є у ньому сици, а піди лише углядь хоч одну. От так і він читає: мова ніби кована колесо по каміню гремить, а слова ніяк не піймаєш.

А мірошник слухав, що люди проміж себе кажуть й радів. Умів таки потрудити ся задля Господа Бога: язиком молотив мов иньший здоровенний парубок ціпом на току, так що на рещті навіть у горлянци пересохло і очі на лоба полїзли.

По службі батюшка покликав до себе мірошника, напоїв чаєм, та й флящину з травником постановили на стіл повненьку, а зі столу взяли вже порожненьку. Після сього вже високо стояв місяць над полем і зазирає у маленьку та бистру річку Каменку, коли мірошник вийшов з попівської господи і помандрував селом до себе у млин.

З селян хто вже снав, хто сидів при світлі каганця у хатах за вечерєю, а були й такі, яких тепла та ясна осіння ніч виманила на вулицю. І сиділи собі старі люди на присьбах, а молоді під тинами, у густій тіни від хат та від вишневих садків, так що й роздивити ся не було можна і тільки чутно було то там то тут тиху людську мову та здержаний сміх, або иньший раз необачний поцілунок якої-небудь молодої пари...

Е, мало хіба що дієть ся часом у густій тіни під вишнями от у таку ясну та теплу ніч!

(Далі буде.)

з особливим узягденем церковно-славянщини. В Радах шкільних краєвих у Львові і Чернівцях між автономічними членами засіло по однім Русині. Наукове товариство ім. Шевченка одержало друк всіх шкільних руских книжок, а крім того підмоги щорічні з краєвих і державних фондів, чим забезпечено значний розвиток єго наукових видань, а для молодіжи, що працює в науці отворено жерело прожитку. На економічнім полі одержали народовці концесію на відкрите асекур. товариства «Дністер» з позичковим товариством, і тим дано спроможність до економічного двигнення народу, а цілій громаді молодих людей спосіб до прожитку. Не перечимо, що могли би були народовці осягнути ще більші успіхи, наколи-б були поступали консеквентно, а до того уміли належно вихіснувати сі придбаня в користь руского народу. Але все-ж таки хиба заслїплений може сказати, ті політичні змаганя більше принесли шкоди, як користі.

(Далі буде).

Чого хоче ся лівци?

На се мали ми і маємо відповідь в словах: «Лівци хочеть ся панованя в Австрії». А покаяк панованє лівци в парламенті від ери гр. Таффого (1879 р.) показало ся неможливим, хочби лише задля єї нечисленности, то лівци змагає нині до знищеня парламентаризму і повороту до абсолютизму, розуміє ся, з чисто німецьким кабінетом. Абсолютизм має привернути Німцям власть в Австрії. Се задушевне бажанє як поступовців так і націоналів німецьких, стоячих під командою Шенерера, се задушевне бажанє і німецької шляхти.

Знаючи докладно душу Німців, ми не можемо проте брати серію їх заяви про удержанє конституції, їх борбу проти §. 14-го і їх найновіші ухвали про участь в мировій конференції, до котрої дав почин др. Кербер. Лівци возьме участь в тій конференції лише на те, щоби єї розбити. Она поставить такі надмірні жаданя, які виконати не буде в силі ніяке правительство, тим менше переважно славянська правиця.

Пригрівку до того бачимо вже в ухвалах клубу націоналів, найчисленнішого німецького сторонництва (43 членів) посеред лівци. Коли бо поступовці не мали ще відваги признати ся, що їм новий кабінет не подобає ся, та що они не возьмуть участі в конференції, то націонали заявили не лише новому кабінетови своє недовіре, але думали спинити зібранє конференції тим, що домагали ся рівночасного скликаня парламенту на те, щоби Чехів, невдоволених з знесеня язикових розпоряджень, сейчас з відкритєм парламенту змусити до обетрукції, а д-ра Кербера до закритя сесії. Розуміє ся, що вина за все упала би лише на Чехів, а корона могла би відтак рішити ся вже на систованє конституції і на абсолютистичну управу.

Макіявелізм націоналів перебили однакж прочі прозорніші клуби лівци, що не суть так щирі як націонали, а ведуть інтригу, закриту хорошими фразами о миролюбивости, добро держави і т. д. Ті клуби закрили собою драстичну ухвалу націоналів і спонукали їх до заяви, що вся лівци солідарно возьме участь в мировій конференції.

На доказ, що ми не пустословимо, розкажемо історію послїдних зборів провідників лівци і поодиноких єї клубів 22. січня в парламенті.

Клуб поступовців зібрав ся дуже нечисленно під проводом Функого, Гроса і Пергелта і ухвалив взяти участь в конференції. Націонали зібрали ся рівночасно в числі 23 мужа під проводом Гогенбургера, Гофмана, Веленгофа і Кайзера і ухвалили вотум недовіря д-рови Керберови за те, що в єго кабінеті засідає Вітек (з §. 14-им), а побіч него найшлись два католиці людовці Джіованелі і Каль та Чех др. Резек. Велике слово вели на тих зборах послі Леміш і Гіртмаєр. Они домагали ся передовсім ухвали клубу, щоби д-ра Вітека за ужите §. 14-го в справі угоди угорської обжалувати і в тій цілі сейчас скликати парламент. Леміша і Гіртмаєра внесеня спараліжував відтак Гогенбургер тим,

що поставив внесенє на виявленє д-рови Керберови недовіря. Вечером зібрали ся провідники всіх клубів, отже окрім згаданих ще др. Штірк, бар. Швель і др. Бернрайтер (з шляхти), кн. Ліхтенштайн і Вайскірхнер (з антисемитів) і Кінк (з вольного Союзу). Націонали подали ұстами Гофмана свою клубову резолюцію до відомости і домагали ся єї ухваленя через цілу Gemeinbuergschaft. Гофман Веленгоф боронив сеї резолюції дуже завзято, Гогенбургер слабо, а Кайзер мовчав, бо послїдні два дізнали ся, що лівци не рішила ще розкрити карти і хоче удавати миролюбну. Проти резолюції виступив іменно кн. Ліхтенштайн, а конець був такий, що лівци в цілости ухвалила, будьто она «хоче (?) порозуміня, але домагає ся і як найскоршого скликаня парламенту». Такий комунікат видаво для замиленя очей, а сямчасом вислано Функого до д-ра Кербера і спитано президента кабінету, як він посьмів покликати до управи таких Джіованеліх, Калів і Резеків і чи др. Кербер скоро скличе парламент? Др. Кербер успокоїв лівцию, сказавши, що др. Резек не буде впливати на ресортових міністрів, а лише посередничити між правительством а Чехами. Парламент обіцяв скликати др. Кербер в половині лютого, отже аж по перших засіданях конференції, коли покаже ся, чи можна буде думати про правильний хід парламентарної машини.

Таке діялось у Відні, а рівночасно появили ся в германьских дневниках дописи з Відня, в котрих бажаня лівци вийшли яснійше на верх. І так написано до Muencher Allg. Ztg., що др. Кербер зачав вправді свою діяльність мироотворною конференцією, але як ся акція не буде мати успіху (о що вже лівци постарає ся), то др. Кербер розвяже парламент, а нові вибори, іменно в Галичині, переведе так, що правиця не буде вже становити парламентарної більшости. Розуміє ся, що тоді лівци буде заправляти всіми справами в своїм дусі. До берлинської біржевої газети подано вість, що передовсім мусить бути заведена державна німецька мова, заким би можна щось дати Чехам, а в Koelnische Ztg. сказано, що Німці не уважають себе на рівні з другими австрійскими народами, і длятого не згодились на німецького Landsmann-міністра в новім кабінеті. Найвиразнійше однакж розкрив бажаня лівци Linzer Volksblatt, кажучи просто, що лівци розходять ся вже не о конституцію, а о «aufgeklaerten Absolutismus». Лівци зве ся «verfassungstreue», але на ділі она робить все, щоби лише знести конституцію. В парламенті — повторимо від себе — втратила она значінє, то думає відискати єго поза парламентом при помочи — німецької бюрократії. Задля сих змагань лівци не піддержить мироотворної акції теперішнього кабінету щиро, а буде лише лявіровати, щоби вкінци ціле се діло розбити.

Промова буковинського делегата п. Винницького

виголошена на 7. засіданю австро-угорської делегації при розправі над етатом міністерства справ заграничних дня 13. н. ст. січня 1900.

(Конець).

Случай сей лучив ся в останнім часі в одній пограничній державі.

Минулої осени відбув ся в Києві, матери руских земель, археологічний зїзд, на котрім були й відповідні відчити.

До участі на тім зїзді запрошено також руских учених з Галичини і Буковини, котрим однак віддано тільки ту честь, що заборонено їм офіційально, мати відчити на рускім язичі, в наслідок чого увійшли в неприємне положенє, бо були приневолени не брати участі в тім зїзді.

Неімовірно, але правдиве! І взагалі гішат ся Русини ще дуже мало добродійностию рівноправности і терпимости. Всюди і при кожній нагоді не зважає ся на істнованє сего зверх 20 мільонів числячого народу.

Не видить ся дуже радо сего народу, що вже в 10. столітю мав цвітучу державу, і котрому й тепер годі відказати високе політичне значінє не лишень задля єго численної переваги, але і з згляду на географічне положенє населених ним просторів.

Ще й тепер мусять високі засади рівно-

правности і терпимости вести тяжку боротьбу, щоб здобути собі значінє, а так само за далеко ми від здійсненя другого ідеалу, за котрим прагнуть всі народи Европи, значить ся, від здійсненя загального розоруженя і увільненя народів від гнетучих видатків на рік-річно збільшаючі ся видатки військові.

Загальне розоруженє мимо гагського зїзду полишенє ще не даючий ся предвидіти будучности.

В теперішних рухливих і непевних часах про загальне розоруженє нема що й гадати, і так лишає ся в сїм згляді кождому народному відпоручникови тільки ся одинока дорога, зазив до спільного правительства, щоб народи дотично важких військових тягарів могли користати бодай можливими при даних обставинах улєкшеннями.

Яко такі улєкшення повинні народні заступники все ще жадати: як найдалшого зниженя числа оружної сили підчас мира, як найможливішого зменшеня часу активної служби, відбуваня військових вправ в такий час, коли покликанє військо найменше перешкаджає ся в єго становім занятю, людяного обходженя ся з воюками і як найдалшого узглядненя продуцентів поодиноких країв при достарчуваню всіляких потрібних засобів.

Переходячи до дальшого обговореня внішних відносин, можу тут в повнім порозуміню з моїми виборцями заявити, що ми зовсім згаджаємось з натякненою в експозе Єго Ексцеленції пана міністра внішних справ діяльністю, що стремить до того, аби в порозуміню з Росією помагати політичному і економічному сконсолідованю балканьских держав.

Таким поступованєм можна все таки довести то так часто обговорюване східне питанє до мирного розвязаня; так могла-б і наша монархія сповнити своє їй даними обставинами припоручене велике завданє на сході і при тім здобути собі розширену прихильність в балканьских державах, що є найбільшого значіня для політичних і економічних інтересів нашої монархії.

Можу також в повнім порозуміню з внесенєм пана референта з признанєм піднести, що Єго Ексцеленція пан міністер внішних справ старанно дбає о піддвигненє наших політичних і господарских інтересів через розвиванє наших конзулярних урядів і через принуку відповідних чинників до участі в позадержавній торговлі.

З особливим вдоволенєм прийняв я яко делегований з Буковини і заступник тамошного руского населеня з експозе Єго Ексцеленції пана міністра внішних справ, що міністерство внішних справ піддало питанє еміграції з обох держав монархії докладному обговореню, і що Єго Ексцеленції пана міністра внішних справ здаєсь бути на часі, займати ся управильненєм сего питаня і стежити за средствами, якими можна би помагати злим наслідкам сеї еміграції.

Еміграційний рух головню між руским населенєм в Галичині і Буковині прибрав в останнім часі страшні розміри, і сей аномальний рух мусів нас тим більше здивувати, коли загально відомо, що руский хлібороб лишне з найбільшою прихильностию до своєї батьківщини.

Справедливо підніс Єго Ексцеленція пан міністер внішних справ в своїм експозе також неприхильні відносини заробкові яко причину сих ненормальних обставин. Заробкові відносини в Галичині й на Буковині належать безперечно до найгірших в цілій монархії. В сїм згляді мусить ся безпробовочно радикально помочи, і тому уєї приятелі люду мусять прийняти принуку Єго Ексцеленції пана міністра внутрішних справ, що дає надію на успішні наслідки, з подякою. На підставі сих виводів і розваг я находжу ся в приємнім положеню заявити, що я вотую довіре Єго Ексцеленції панови міністрови внішних справ і буду голосувати за предложенєм спільного міністерства внішних справ. Я скінчив.

З політичного поля.

Мирова конференція має почати ся коло 6. лютого, засіданя заберуть що найменше 14 днів, почім аж міг би бути скликаний парламент. В конференції має засісти по 9 мужів довіря з обох таборів. Провід має обняти сам президент кабінету. Сторонництва не визначили ще делегатів.

В парламенті зібрали ся 23. січня на приватну нараду др. Білинський, др. Кайцль, Козловський, др. Крамаж і член палати панів Воганка.

Voss'sche Ztg. принесла сензаційну вість, будьто кн Фердинанд болгарский носить ся з наміром оголосити себе незалежним князем (від Туреччини). В тій цілі гостив він недавно на дворі австрійським, одержав від Румунії апробату, зблизив ся до Росії, а лише від Сербії одержав відмову.

З боввища доносять, що ціла акція Булера над Тугелею сконцентрована ся довкола горба Гріонкор, що лежить ліворуч Тугелі-ріки 5 кілометрів від берега на північ. На сей горбок, занятий Боерами, ударяють полки Варрена і Клерого. Варрен посунув ся однак доси не дальше як на 2 км. від берегів Тугелі, а Клері дотер до місцевости Астон-Номес. Але о відсічи Ледісмісу треба перейти гористий терен на просторони 40—45 кілометрів. Боери стоять проти полків Булера в півколесі. Се їх давна метода воюваня. Здає ся, що і сим разом хоче Жюберт заманити Англичан в центр своєї боввої лінії, щоби відтак ударити крилами з боку. Що становище Англичан трудне, свідчить телеграма Булера з 23. січня з Спеларменскемпу, в котрій сказано: Генерал Варрен займає позиції, заняті 21. січня (над берегом Тугелі). В віддаленю 1400 ярдів стоять табором Боери, трохи на захід від Spionskor-y. Атак на їх табор тяжкий до виконаня і ризиковний. На разі острілює Боєрів наша артилерія, під вечер спробуємо заняти Spionskor, що домінує над всіма окопами Боєрів. — З Преторії доносять про те саме: «В суботу (20. січня) атакували нас Англичани. Огонь з обох сторін був дуже нагальний. Бій тривав до вечора. Англичани понесли поважні втрати». — Що діє ся з відділом англійським генерала Дундональда, що мав обійти праве крило Боєрів? — не звісно. — Під Кімберлі триває дальше канонада з обох сторін. 20. січня, в день 60-их родин Жюберта комендант Боєрів, Бот, рекогноскавав становище Англичан над Тугелею і обійшов передну їх сторожу. — З західного боввища вістять, що президент Орану, Штайн, бере лично участь в бою і находить ся в передній сторожі під Колесбергом.

НОВИНИ.

— Засідане Виділу Руского товариства педагогічного відбудеть ся в суботу дня 3. лютого о годині 6. де звичайно.

— З Відня пишуть нам: Парох церкви св. Варвари, о. др. Теофіл Сембратович находить ся тепер в «Heilanstalt für Nervenkrankte» д-ра Светлік в Ш. дільниці Відня, а не в Ляйпци, як первісно було в пляні. Подпішеня здоовля д-ра С. доси нема. — Віденські Русини сидять тепер тихо, лише посол Яросевич організує з руских робітників соціал-демократичну партію. Дня 12. грудня м. р. скликавав в тій цілі др. Яросевич руских робітників, но їх явило ся дуже мало і ті розійшли ся з нічим. Віденські рускі робітники поділили ся тепер на дві партії. Одну репрезентує товариство «Родина», котре усунуло соціал-демократів і розвиває ся на народнім ґрунті. Ті, котрих з «Родини» усунено, хотять з пос. Яросевичем закладати руско-соціалістичне товариство, однак робота не йде, хоть академіки доставляють їм також сил.

— Др. Стефан Смал Стоцкий, професор черновецького університету, як доносить «Буковина» занедужав, перестудившись підчас отвореня читальні в Негоштині і Йорданської процесії в Чернівцях. Кріши его, Господи!

— Віче органістів Галичини і Буковини відбуде ся у Львові дня 30. с. м. в салі Тов. «Єдність», ул. Піша, коло костела Ш. Бенедиктин. Комітет запросив Виділи всіх трех Тов. дяківських, попри се просить усіх Тов. дяків, так місцевих як і замісцевих о взятє уділу в нарадах. Початок віча о год. 8 рано.

— По демонстрації. «Галичанин» доносить, що російський консуль, Пустошкін був позавчера в справі недільної, антіросійської демонстрації у намістника, гр. Пінівського, що висловив ему своє співчутє з причини сеї події і заявив, що польська суспільність не солідаризує ся цілком з демонстрантами, але противно, обурює ся їх нетактом, за який будуть покарані. «Галичанин» подає також, що недільна демонстрація буде предметом дипломатичних переговорів між правительствами, віденським і петербургським. З послідної вісти сьміє ся краківський «Czas», пишучи: «Галичанин» як видно, думає, що пощочина, яку одержав п. Мончаловський, може

дати причину до виміни мислей між двома могучими державами...

— Джума в Кракові викликала вість про джуму в астраханській губернії, але вже post festum. Російські дневники подали іменно на днях вість, що в падолисті 1899 р. панувала джума в Аулях кірґізских на Кішкене-Араль і Кірк-Араль, двох островах, положених в каспійським морю. Забрала она в однім місяци 59 жертв, але на щастє — щезла сама від себе.

— Соціаліст Дашинський здавав недавно під Краковом в Мнікові посольське справозданє і почав его словами: «Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!» Від коли Дашинський промовляє на вічах, ще ніколи не відзивав ся тими словами. Польські газети не годні рішити, чи Дашинський спобожнів, чи був до сего зневолений обставинами...

— Листова тайна в Австрії. До «Now-oj Reformy» пишуть: На засіданю бюджетової комісії німецького парламенту дня 9. с. м. народно-ліберальний посол Гассе, що є професором університету і директором статистичного уряду в Липску закинув почтовим урядам в Австрії та на Угорщині, що не шанують листової тайни. П. Гассе замітив від кількох уже років, що листи в Австрії та на Угорщині гинуть часто в загадочний спосіб. Недавно звернув ся в сій справі до підсекретаря стану в державнім заряді почт та дістав відповідь, що енергічні кроки в сій справі можна поробити, аж коли будуть докази. Тепер мав посол Гассе зібрати достаточні докази та віддав їх до розпорядимости секретарови стану в заряді почт, Подбельскому. П. Гассе каже рішучо, що має докази, що австрійські та угорські почти отирають листи. П. Лібер сказав на тім самім засіданю бюджетової комісії, що на просьби своїх приятелів та свояків в Австрії листує ся з ними лише рекомендованими листами. Нарешті вільнодумний посол Міллер ствердив закиди обох своїх товаришів, покликуючи ся на власні досвіді. Коли-ж тепер зважимо, що сї три послы є поважними людьми, які не робили би таких закидів без підстави, то їх заяви мають тим більше значіне.

— Шенерер попав ся в дурні. Ми вже згадали, що пан на Розенгаві виступив з католицької церкви і признав ся до лютеранізму длятого, бо «великий» Бісмарк ісповідував також науку Лютра. Тимчасом перевірила германська преса, що Бісмарк належав до церкви Евангеліцко-уніятської, с. є. до церкви, що повстала з сполученя віри Лютра з зреформованою Кальвіна. Ся церков не існує в Австрії і длятого не посідає навіть ніякого дому молитви. Що зробить тепер Шенерер, пізнавши свій lapsus fidei? Цікава притім і ся обставина, що число відступників не дійшло ще до 10.000, а мимо того Шенерер перейшов на віру Лютра. Провірено також, що багато молодиків, школярів та кушечких хлопців робили собі формальну «гецу», посилаючи Шенерерови карти кореспонденційні з повідомленєм, будьто они зміняють віру, хоч у властий відтак не зголосили переходу. А було таких повідомлень ледви над 8.000, деякі з псевдонімами. Дехто хоче знати, що жінка Шенерера, ревна католичка, змивала що дня Шенерерови голову за его віроісповідну авантуру. Чи родина Шенерера пішла за приміром батька? — не звісно.

— Копецкого, що по збещеню пятилітної Міці Вінтер, удусив єї онієля, засуджено у Відні на двацять літ вязниці, обостреної постом. Велике заінтересованє викликали зізнаня лікарів. Др. Коліско, що довершив обдукцію трупа, зізнав, що смерть Міці Вінтер наступила в наслідок удушеня руками; лівою рукою обняв убійник шию жертви, а правою затиснув єї ніє і уста. Судовий психіатр, др. Гінтерштейнер подав, що Копецкий довершив убийства в стані зовсім притомнім. Копецкий, по его гадці, чоловік здегенерований, а при тім має він повну умислову свідомість проступку, який сповнив.

— Углярні страйки. Остатні вісти з поля страйків визначають ся стремлінем до згоди. Не зроблено вправді досі нічо рішучого в сїм напрямі, однак видно охоту полагодити справу страйків мирно, а правительство, як і провідники соціально-демократичного сторонництва ділають розумно. Найтруднійшою справою є уодностайненє жадань всіх страйкуючих, що з огляду на обставини та місцеві потреби не всюди дасть ся перевести. Утруднюють також ситуацію справедливі зрештою жаданя чеських робітників, що домагають ся чеських урядників, чеських написий, взагалі язикового рівноуправненя. Віденські провідники соціально-демократичної партії поїхали на місце випадків, аби сї жаданя уложити в якусь систему та в можливі до принятя форми. Правительство зі свого боку, а радше міністер рільництва видав розпорядженє, яким визнає власти до полюбовної акції, а не попереस्ताючи на справозданях місцевих властей висилає на місце страйків виспих урядників. Крім сего від кількох днів збирає ся день-удень комісія зложена з представителів міністерств, що обняла цілий надзир над сею некучою справою і має поробити вєсь, чого лише буде треба.

— Геройське пожертвованє. Варшавський академік Бохенек, у якого хаті відбули ся збори, що стали причиною увязненя 36 студентів, приняв усю вину на себе. Наслідком тих зізнань Бохенка випущено 31 студентів на волю. Бохенкови грозить засланє, але є однак надія, що кн. Імєретинський не допустить до сего.

— Украдений пам'ятник. З Мадриту доносять що минулої ночі украдено там на площі Понтейос бронзову статую б. бурмістра Мадриту, маркіза, Понтейос. Анї поліція, анї нічні сторожі не достерегли, як і коли украдено статую.

— Відміна. Поважний лікарський тижневник ньюйорський «Medical News» розказує, що недавно тому прийшов до одного лікаря мурина і просив его о облуханє, завіривши, що его організм мабуть неправильний. Лікар облухав пацієнта і провірив на диво, що у мурина два — серця. О тім повідомив згаданий лікар своїх товаришів, а і ті провірили два серця у Мурина о рівній силі бітя. Однак не мало счудовали ся лікарі, коли мурина зажадав від них свідощтва на свої два серця, заявивши, що він рад би показувати себе за гроші. Лікарі виставили ему свідощтво, але взяли від него реверс, що будуть управнені піддати его тіло по смерті секції. Мурина пристав охотно на предложенє лікарів.

— З трагедий життя. В селі Льолєсд Бігарського комітату на Угорщині приключила ся перед кількома днями сумна пригода. Люди що їхали до міста, взріли на снігу під лісом трупа хлопця в калюжи крови, що закрасила докола сніг. Хлопця убито та обрабовано з майна. Замість забрати з собою хлопця, они вернули ся до села, та заалармували мешканців. Показало ся що се Валентій Нитля спокійний, троха тумановатий хлопець, що пішов перед кільканащятьма днями до вараздинського єпископства до робіт у лісі, та від того часу щез по нім увєсь слід. Баба хлопця почувши, що се мав би бути єї внук пішла за село, аби пізнати трупа. Коли люди прийшли у вечері на місце, найшли два трупи: Над тілом хлопця лежала полишена бабуня. Пізнала свого унука та — як казали люди — пукло єї серце. Судово-лікарська комісія сконстатувала смерть по причині змороженя.

— Пир в трупарні. В ориґінальній, але дуже осоружній спосіб посвятили горожани Окагами, столиці держави того імени в Сполучених Державах Америки міску трупарню. Місто устроїло там в новім будинку пир. Замість столів порозставлювано труни вкриті чорним сукном. Рукотя ножів та вилок як і ніжки та спинки крісел були вироблені з людських костей. Страви подавано на чорних тарілках та полумисках на яких блищали срібні трупинні головки, а нито із збанків та чарок вироблених у виді людських черепів. При сїм бавлено ся славно. По пирі повідсуювано на бік труни, а гості почали гуляти. Коли хто змучив ся, лягав у труну та засипляв спокійно по сїм поганім пирі.

— Переписка адміністрації і редакції. Впв. Іл. Куз. у Львові. По прочитаню перекладу дамо відповідь. На ориґінальні річи ми цікаві і проєсимо.

Посмертна оповістка.

О. Тома Ступницький, парох-ювілят в Туглюкові, деканата коломийського, станіславівської єпархії, упокоїв ся в 80. році життя а в 55 свящєнства. В. є. п.!

О. Михайло Коростеньський, парох в Папороні умер 9. с. м. в 82 р. життя.

Наука, штука, література.

Дзвінок — письмо ілюстрованє для науки і забави руских дітей і молодіжи. Ч. 2. з дня 20. січня 1900. Зміст: Паламарові бузьки — написав Стефан Пятка. — При ялинці — Віра Лебедова. — Брат та сестра. — Пієнь колибельника. — З життя новоселів — розповів Олекса Катренко. — Загадки.

Учитель — срган руського тов. педагогічного ч. 2. з 20. січня 1900. Зміст: Початок і розвій шкільництва на Руси — подає Антін Павенцький. — Про фізичне вихованє — після Ангеллього Моссого написав Василь Ротальський. — Школа будучности. — Світло.

Телеграми.

Відень, 25. січня. Клуб антисемітів засідав вчера і ухвалив піддержати мирову акцію правительства. Лише по поладнаню язикового питаня зможе парламент взяти ся за позитивну працю. Клуб домагає ся як найкоршого скликаня парламенту. Притім виявляє своє негодованє з закулісової акції лібералів у правительства проти ухваленої виборчої реформи для Відня. Такі інтриги зможуть розбити солідарність лівіці.

Відень, 25. січня. Показує ся, що др. Кербер не має ще готового язикового закона для

Морави. Виробленем такого закона займе ся Сьене-Боден.

Прага, 25. січня. Нині збирає ся тут ексекутивний комітет німецьких послів з Чехії, щоби вибрати делегатів на мирову конференцію. Шенерияни не возьмуть участі в конференції. Они полишають ся поза акцією, щоби на случай потреби ударити з боку на кабінет.

Пешт, 25. січня. Угорський сойм почав дискусію бюджетову.

Париж, 25. січня. Процес проти Асумдїонїстів покінчений. Дванацять обжалованих о неприязну акцію проти республіки засуджено на гривни (16 франків), але рішено розв'язати конгрегацію.

Лондон, 25. січня. Атаки Англичан на позиції Боєрів при дорозі ведучій до Ледісмїс відперли Боєри 21. січня під проводом Бота і Кроного. Друга англійська колюмба (з центра), що вирушила другою дорогою до Ледісмїс, мусїла вернути, стрїтивши по дорозі добре обсажені дефілеї через Боєрів. Times признає вже, що Варен не добив ся до головних становищ Боєрів, а поки ті не будуть заняті, поти годї думати про відсїч Ледісмїсу. З сего виходить, що доси Англичани не віднесли ніяких успіхів, а лише перейшли Тугелю. Дорогу до Ледісмїсу заложив Жюберт щільно. Посол Трансвалю в Брукселї, др. Лейде заявив кореспондентови новоїорского World-а, що Боєри, хоч певні своєї побіди, готові пристати на чесний мир. Варена плян, обїйти становища Боєрів, зробив фіяско. Від 1. січня бють єго Боєри на кождім кроці.

Рідка спосібність!

300 штук
потрібних предметів
за **3 кор. 60 гел.**

- 1 величавий позолочуваний годинник і елегантний ланцук з однорічною письменною гваранцією.
- 6 штук добірних хустинок до носа кольорових або білих.
- Нашийник з всхідними перлами, наймодвійша прикраса для пань.
- 1 хороший мужеский перстень з імітованим камінем (також для пань).
- 1 гарнітур свічок до сорочок і маншетів з золота double з замком патент.
- 1 цигарничка з бурштином.
- 1 сцизорик.
- 1 хороше пахуче мило тоалетне.
- 1 шкіряна портмонетка.
- 1 кишенькове люстерко.
- 1 пара кульчиків з імітов. брилянтами.
- 1 вічний нотес.
- 20 приборів до кореспонденції.
- і ще 200 ріжних предметів, котрі в дому є конечно потрібні даром.

Всі ті предмети разом з годинником коштують за побранем почтовим лише

3 кор. 60 гел.

F. Windisch КРАКІВ Ch/A.

NB. За предмети не надаючи ся до ужитку звертаю гроші.

Всілякі КУПОНИ

і
вильосовані

цінні папері

виплачує без потручення
провізії або коштів

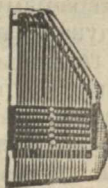
Контора виміни

і п. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

З. БОДЕНШТАЙН

Львів, ул. Кароля-Людвіка ч. 29.

поручає

— свій головний — фабричний —

склад інструментів музичних

як також великий вибір

інструментів самограючих та забавок для дітий

по найнижшій ціні.

Подарки на Свята і Новий Рік!

Найдешевше
жерело купна

так довго, поки запас старчить.

зр. 2-20

ніклевий анкровий ремонтаровий годинник кишеньковий з позолочуваним ланцукком.

зр. 4-65

добірний срібний ремонтаровий годинник кишеньковий разом з срібним американським ланцукком.

зр. 4-90

женський срібний ремонтаровий годинник разом з посрібленим ліпшим англійським ланцукком.

зр. 11-50

14-каратно-золотий годинник ремонтаровий разом з атласовою касетою та елегантним ланцукком.

Кождий годинник має 3-літню гваранцію.

зр. 1-50

коштує 6-каратовий перстень з елегантним камінем.

Річи посилає ся за послїплатаю або за попередним побранем гроший. Сли річи не вподобють ся, мжва звернути в протягу 8 днів, а взятї грші звертає ся назад, так що купуючий не поносить ніякої страти.

Brüder Huwiz, Exporthaus, — Krakau, Stradom 17.

— Богато ілюстровані цїнники вислає даром. — Агентів пошукує.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ”

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреев. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, уряджене домашнє, скот, господарскі звяряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шнїд огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898

виносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи «Днѣстра» дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безприволочно. До кінця 1898 року виносили виплаченї шкоди 527.790 зр. 67 кр. Полїси «Днѣстра» приймає Банк краєвий при пожичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускім язїці.

Товариство взаїмного кредиту «Днѣстеръ», стоваришенє з обмеженою порукою, удїляє пожички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опрочентованя від членів і третих осіб по 4%. Удїл членський вносить 25 зр., вишсовє 1 зр. Членом бути і пожичку дістати може тільки член обезпечений в «Днѣстерѣ». Інформації удїляє Дирекція листовно.

Зголошеня о удїленє агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Днѣстра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвїти»).

Хто хоче заробити **400** марок місячно

певно, легко і без ризика?

Нехай шле свою адресу без марки під **V, 21,**

Annoncen Exped. **K. F. Wojtan** Leipzig-Lindenau.